

ΑΠΟΛΟΔΟΡΟ

“Biblioteca mitológica”, Libro I

Urano.

[I 1,1] Οὐρανὸς πρῶτος τοῦ παντός ἐδυνάστευσε κόσμου. γήμας δὲ Γῆν ἐτέκνωσε πρῶτους τοὺς ἑκατόγχειρας προσαγορευθέντας, Βριάρεων Γύην Κόττον¹, οἱ μεγέθει τε ἀνυπέβλητοι καὶ δυνάμει καθειστήκεσαν, χεῖρας μὲν ἀνὰ ἑκατὸν², κεφαλὰς δὲ ἀνὰ πεντήκοντα ἔχοντες.

[I 1,2] Μετὰ τούτους δὲ³ αὐτῶ τεκνοῖ Γῆ Κύκλωπας, Ἄργην Στερόπην Βρόντην⁴, ὧν ἕκαστος εἶχεν ἓνα ὀφθαλμὸν ἐπὶ τοῦ μετώπου. Ἄλλα τούτους μὲν Οὐρανὸς δῆσας εἰς Τάρταρον ἔρριψε (τόπος δὲ οὗτος ἐρεβώδης ἐστὶν ἐν Ἄϊδου⁴, τοσοῦτον ἀπὸ γῆς ἔχων διάστημα ὅσον ἀπ’ οὐρανοῦ γῆ),

[I 1,3] τεκνοῖ δὲ αὐθις ἐκ Γῆς παῖδας⁵ μὲν τοὺς Τιτᾶνας προσαγορευθέντας, Ὠκεανὸν Κοῖον Ὑπερίωνα Κρεῖον Ἰαπετὸν καὶ νεώτατον ἀπάντων Κρόνον, θυγατέρας⁵ δὲ τὰς κληθείσας Τιτανίδας, Τηθὺν Ῥέαν Θέμιν Μνημοσύνην Φοῖβην Διώνην Θεῖαν¹.

1. Nombres en aposición al acusativo precedente; van en enumeración asindética (súplase un καί ante el último). 2. Con ἀνά distributivo ("en número de cien cada uno"). 3. Engendró 4. En (la morada) de Hades, en el infierno. Expresión elíptica frecuente. 5. Predicativo del complemento directo: como hijos, como hijas.

Zeus derrota a los Titanes

[I 2,1] Ἐπειδὴ δὲ Ζεὺς ἐγενήθη¹ τέλειος, λαμβάνει Μῆτιν τὴν Ὠκεανοῦ συνεργόν², ἣ δίδωσι Κρόνῳ καταπιεῖν³ φάρμακον, ὑφ’ οὗ ἐκεῖνος ἀναγκασθεὶς πρῶτον μὲν ἐξεμεῖ τὸν λίθον⁴, ἔπειτα τοὺς παῖδας οὓς κατέπιε· μεθ’ ὧν Ζεὺς τὸν πρὸς Κρόνον καὶ Τιτᾶνας ἐξήνεγκε πόλεμον. μαχομένων δὲ αὐτῶν ἐνιαυτοὺς δέκα ἢ Γῆ τῶ Διὶ ἔχρησε τὴν νίκην, τοὺς καταταρταρωθέντας ἂν ἔχη συμμάχους· ὁ δὲ τὴν φρουροῦσαν αὐτῶν τὰ δεσμὰ Κάμπην ἀποκτείνας ἔλυσε. Καὶ Κύκλωπες τότε Διὶ μὲν δίδοσι⁵ βροντὴν καὶ ἀστραπὴν καὶ κεραυνόν, Πλούτωνι δὲ κυνήν, Ποσειδῶνι δὲ τρίαιναν⁶. οἱ δὲ τούτοις ὀπλισθέντες κρατοῦσι⁶ Τιτάνων, καὶ καθείρξαντες αὐτοὺς ἐν τῷ Ταρτάρῳ τοὺς ἑκατόγχειρας κατέστησαν φύλακας. Αὐτοὶ δὲ διακληροῦνται περὶ τῆς ἀρχῆς, καὶ λαγχάνει Ζεὺς μὲν τὴν ἐν οὐρανῷ δυναστείαν, Ποσειδῶν δὲ τὴν ἐν θαλάσῃ, Πλούτων δὲ τὴν ἐν Ἄϊδου.

1. Tardío por ἐγένετο. 2. Construcción con doble acusativo: "tomó a Metis como...". 3. Infinitivo final-consecutivo tras un verbo de "dar" 4. La piedra que Crono había devorado, engañado por Rea, cuando quiso comerse a Zeus. 5. Presente histórico. 6. El trueno y rayo, el casco que hace invisible y el tridente son las armas y símbolos de Zeus, Hades y Posidón, respectivamente.

Ártemis y Apolo

[I 4,1] Ἄρτεμις μὲν οὖν τὰ περὶ θήραν¹ ἀσκήσασα παρθένος ἔμεινεν, Ἀπόλλων δὲ τὴν μαντικὴν μαθὼν παρὰ Πανὸς τοῦ² Διὸς καὶ Ὑβρεως ἤκεν εἰς Δελφούς, χρησμοδούσης τότε Θέμιδος· ὥς δὲ ὁ φρουρῶν τὸ μαντεῖον Πύθων ὄφισ ἐκώλυεν αὐτὸν παρελθεῖν ἐπὶ τὸ χάσμα³, τοῦτον ἀνελὼν τὸ μαντεῖον παραλαμβάνει.

1. Equivale a τὴν θήραν. 2. "El (hijo de)". 3. Abertura de la tierra de la que salían vapores mefficos y junto a la cual profetizaba la Pitia (aunque hoy se duda de la veracidad de la noticia).

Deméter y Yambe

[I 5,1] Πλούτων δὲ Περσεφόνης ἐρασθεὶς Διὸς συνεργοῦντος ἤρπασεν αὐτὴν κρύφα. Δημήτηρ δὲ μετὰ λαμπάδων νυκτός τε καὶ ἡμέρας κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν ζητοῦσα περιήει· μαθοῦσα δὲ παρ' Ἑρμιονέων ὅτι Πλούτων αὐτὴν ἤρπασεν, ὀργιζομένη θεοῖς κατέλιπεν οὐρανόν, εἰκασθεῖσα δὲ γυναικὶ ἤκεν εἰς Ἐλευσίνα. Καὶ πρῶτον μὲν ἐπὶ τὴν¹ ἀπ' ἐκείνης κληθεῖσαν Ἀγέλαστον ἐκάθισε πέτραν παρὰ τὸ Καλλίχορον φρέαρ καλούμενον, ἔπειτα πρὸς Κελεὸν ἐλθοῦσα τὸν βασιλεύοντα τότε Ἐλευσινίων, ἔνδον οὐσῶν γυναικῶν, καὶ λεγουσῶν τούτων παρ' αὐτὰς καθέζεσθαι², γραιῖα τις Ἰάμβη σκώψασα τὴν θεὸν ἐποίησε μειδιᾶσαι.

1. Concierta con πέτραν, cuyo predicado es Ἀγέλαστον. 2. Nótese el anacoluto.

Prometeo

[I 7,1] Προμηθεὺς δὲ ἐξ ὕδατος καὶ γῆς ἀνθρώπους πλάσας ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ πῦρ, λάθρα Διὸς ἐν νάρθηκι κρύψας¹. Ὡς δὲ ἤσθετο Ζεὺς, ἐπέταξεν Ἥφαιστῳ τῷ Καυκάσῳ ὄρει² τὸ σῶμα αὐτοῦ προσηλῶσαι· τοῦτο δὲ Σκυθικὸν ὄρος ἐστίν. Ἐν δὴ τούτῳ προσηλωθεὶς Προμηθεὺς πολλῶν ἐτῶν ἀριθμὸν³ ἐδέδετο· καθ' ἐκάστην δὲ ἡμέραν ἀετὸς ἐφιπτάμενος αὐτῷ τοὺς λοβοὺς ἐνέμετο τοῦ ἥπατος ἀξανομένου διὰ νυκτός. Καὶ Προμηθεὺς μὲν πυρὸς κλαπέντος⁴ δίκην ἔτινε ταύτην, μέχρις Ἡρακλῆς αὐτὸν ὕστερον ἔλυσεν, ὥς ἐν τοῖς καθ' Ἡρακλέα δηλώσομεν.

1. Para sacarlo del cielo. 2. Depende de προσηλῶσαι. 3. Acusativo de tiempo 4. Depende de δίκην "del fuego robado", o sea, "del robo del fuego".

Deucalión y Pirra

[I 7,2] Προμηθέως δὲ παῖς Δευκαλίων ἐγένετο. Οὗτος βασιλεύων τῶν περὶ τὴν Φθίαν τόπων¹ γαμει² Πύρραν τὴν³ Ἐπιμηθέως καὶ Πανδώρας, ἦν ἔπλασαν θεοὶ πρώτην

γυναῖκα. Ἐπεὶ δὲ ἀφανίσαι Ζεὺς τὸ χαλκοῦν ἠθέλησε γένος⁴, ὑποθεμένου⁵ Προμηθέως Δευκαλίων τεκτηνάμενος λάρνακα, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐνθέμενος, εἰς ταύτην μετὰ Πύρρα εἰσέβη. Ζεὺς δὲ πολὺν ὑετὸν ἀπ' οὐρανοῦ χέας τὰ πλεῖστα μέρη τῆς Ἑλλάδος κατέκλυσεν, ὥστε διαφθαρήναι πάντας ἀνθρώπους, ὀλίγων χωρὶς⁶ οἱ συνέφυγον εἰς τὰ πλησίον⁷ ὑψηλὰ ὄρη⁸. Τότε δὲ καὶ τὰ κατὰ Θεσσαλίαν ὄρη διέστη, καὶ τὰ ἐκτὸς Ἰσθμοῦ καὶ Πελοποννήσου συνεχέθη πάντα. Δευκαλίων δὲ ἐν τῇ λάρνακι διὰ τῆς θαλάσσης φερόμενος ἐφ'⁹ ἡμέρας ἐννέα καὶ νύκτας τὰς ἴσας¹⁰ τῷ Παρνασσῷ προσίσχει, κάκει¹¹ τῶν ὄμβρων παῦλαν λαβόντων⁵ ἐκβὰς θύει Διὶ φυξίω. Ζεὺς δὲ πέμψας Ἑρμῆν πρὸς αὐτὸν ἐπέτρεψεν αἰρεῖσθαι ὃ τι βούλεται· ὁ δὲ αἰρεῖται ἀνθρώπους αὐτῷ γενέσθαι. καὶ Διὸς εἰπόντος⁵ ὑπὲρ κεφαλῆς ἔβαλλεν αἶρων λίθους, καὶ οὐς μὲν ἔβαλε Δευκαλίων, ἄνδρες ἐγένοντο, οὐς δὲ Πύρρα, γυναῖκες.

1. Genitivo con verbo de "reinar". 2. Presente histórico. 3. Σύγγραφε θυγάτρα, "hija" 4. Apolodoro no menciona las razas de hierro y heroica, intermedias, según Hesíodo, entre la de Crono y la humana. 5. Genitivo absoluto. 6. Preposición tras su régimen. 7. Adjektivado. 8. El Osa, el Pelión y el Olimpo. 9. "Durante". 10. O sea, nueve. 11. Crásis.

Meleagro

[I 8,2] Ἐγέννησε δὲ Ἀλθαία παῖδα ἐξ Οἰνέως Μελέαγρον, ὃν ἐξ Ἄρεος¹ γεγεννησθαί φασι. τούτου δ' ὄντος ἡμερῶν ἑπτὰ παραγενομένας τὰς μοῖρας φασὶν εἰπεῖν, ὅτι τότε τελευτήσῃ Μελέαγρος, ὅταν ὁ καιόμενος ἐπὶ τῆς ἐσχάρας δαλὸς κατακαῆ. τοῦτο ἀκούσασα τὸν δαλὸν ἀνείλετο Ἀλθαία καὶ κατέθετο εἰς λάρνακα. Μελέαγρος δὲ ἀνὴρ ἄτρωτος καὶ γενναῖος γενόμενος τόνδε τὸν τρόπον ἐτελεύτησεν. ἐτησίων καρπῶν² ἐν τῇ χώρᾳ γενομένων τὰς ἀπαρχὰς Οἰνεὺς θεοῖς πᾶσι θύων μόνης Ἀρτέμιδος ἐξελάθετο. Ἡ δὲ μηνίσασα κάπρον ἐφῆκεν ἕξοχον μεγέθει τε καὶ ῥώμῃ, ὃς τὴν τε γῆν ἄσπορον ἐτίθει³ καὶ τὰ βοσκήματα καὶ τοὺς ἐντυγχάνοντας διέφθειρεν. Ἐπὶ⁴ τοῦτον τὸν κάπρον τοὺς ἀρίστους ἐκ τῆς Ἑλλάδος πάντας συνεκάλεσε, καὶ τῷ κτείναντι τὸν θῆρα τὴν δορὰν δώσειν ἀριστεῖον ἐπηγγείλατο [...] Τὸν δὲ κάπρον πρώτη μὲν Ἀταλάντη εἰς τὰ νῶτα ἐτόξευσε, δεύτερος δὲ Ἀμφιάραος εἰς τὸν ὀφθαλμόν· Μελέαγρος δὲ αὐτὸν εἰς τὸν κενεῶνα πλήξας ἀπέκτεινε, καὶ λαβὼν τὸ δέρας ἔδωκεν Ἀταλάντη. Οἱ δὲ Θεστίου παῖδες, ἀδοξοῦντες εἰ παρόντων ἀνδρῶν γυνὴ τὰ ἀριστεῖα λήψεται, τὸ δέρας αὐτῆς ἀφείλοντο, κατὰ γένος⁵ αὐτοῖς προσήκειν λέγοντες, εἰ Μελέαγρος λαμβάνειν μὴ προαιροῖτο.

[I 8,3] Ὀργισθεὶς δὲ Μελέαγρος τοὺς μὲν Θεστίου παῖδας ἀπέκτεινε, τὸ δὲ δέρας ἔδωκε τῇ Ἀταλάντῃ. Ἀλθαία δὲ λυπηθεῖσα ἐπὶ τῇ τῶν ἀδελφῶν ἀπωλείᾳ τὸν δαλὸν ἤψε, καὶ ὁ Μελέαγρος ἐξαίφνης ἀπέθανεν.

1. Agente, como si llevara ὑπο. 2. Depende de τὰς ἀπαρχάς. 3. En el sentido de "hacer, convertir en", construido con doble acusativo. 4. "Contra". 5. Eran tíos de Meleagro.

ΑΠΟΛΟΔΟΡΟ

“Biblioteca mitológica”, Libro II

Los trabajos de Heracles

I. Primer trabajo: El león de Nemea

[II 5,1] ὁ Ἡρακλῆς εἰς Τίρυνθα ἦλθε, καὶ τὸ προσταττόμενον ὑπὸ Εὐρυσθέως¹ ἐτέλει. πρῶτον μὲν οὖν ἐπέταξεν αὐτῷ τοῦ Νεμέου² λέοντος τὴν δορὰν κομίζειν· τοῦτο δὲ ζῶον ἦν ἄτρωτον, ἐκ Τυφῶνος³ γεγεννημένον. Πορευόμενος οὖν ἐπὶ⁴ τὸν λέοντα ἦλθεν εἰς Κλεωνάς⁵, καὶ ξενίζεται παρὰ ἀνδρὶ χερνήτη Μολόρχῳ. Καὶ θύειν⁶ ἱερεῖον θέλοντι⁷ εἰς ἡμέραν ἔφη⁸ τηρεῖν⁹ τριακοστήν, καὶ ἂν μὲν ἀπὸ τῆς θήρας σῶος ἐπανέλθῃ¹⁰, Διὶ σωτήρι θύειν⁶, ἂν δὲ ἀποθάνῃ, τότε ὡς ἥρωι ἐναγίζειν. Εἰς δὲ τὴν Νεμέαν ἀφικόμενος καὶ τὸν λέοντα μαστεύσας ἐτόξευσε τὸ πρῶτον· ὡς δὲ ἔμαθεν ἄτρωτον ὄντα, ἀνατεινόμενος τὸ ῥόπαλον¹¹ ἐδίωκε.¹² Συμφυγόντος δὲ εἰς τὸ ἀμφίστομον σπήλαιον αὐτοῦ τὴν ἐτέραν ἐνωκοδόμησεν εἴσοδον, διὰ δὲ τῆς ἐτέρας ἐπεισῆλθε¹³ τῷ θηρίῳ, καὶ περιθεὶς τὴν χεῖρα τῷ τραχήλῳ κατέσχευεν ἄγχων ἕως ἔπνιξε, καὶ θέμενος ἐπὶ τῶν ὤμων ἐκόμιζεν εἰς Κλεωνάς. Καταλαβὼν δὲ τὸν Μόλορχον ἐν¹⁴ τῇ τελευταίᾳ τῶν ἡμερῶν ὡς¹⁵ νεκρῷ μέλλοντα¹⁶ τὸ ἱερεῖον ἐναγίζειν, σωτήρι θύσας Διὶ ἤγεν εἰς Μυκῆνας τὸν λέοντα. Εὐρυσθεὺς δὲ καταπλαγεὶς¹⁷ αὐτοῦ τὴν ἀνδρείαν ἀπεῖπε¹⁸ τὸ λοιπὸν αὐτῷ εἰς τὴν πόλιν εἰσιέναι, δεικνύειν δὲ πρὸ τῶν πυλῶν ἐκέλευε τοὺς ἄθλους. Φασὶ δὲ ὅτι δείσας καὶ πίθον ἑαυτῷ χαλκοῦν εἰσκριβῆναι¹⁹ ὑπὸ γῆν κατεσκεύασε, καὶ πέμπων κήρυκα Κοπρέα Πέλοπος τοῦ Ἡλείου ἐπέταττε τοὺς ἄθλους²⁰. Οὗτος δὲ Ἴφιτον κτείνας, φυγὰν εἰς Μυκῆνας καὶ τυχὰν παρ’ Εὐρυσθέως καθαρσίῳ ἐκεῖ κατῴκει.

1. Εὐρυσθέως: Euristeo, rey de Micenas y Tirinto, aunque de su misma edad, es tío de Heracles. El héroe, que enloquecido por Hera había dado muerte a sus propios hijos, tuvo que ponerse, por mandato de la Pitia, a las órdenes de su tío y acometer los famosos “trabajos” que iban a otorgarle fama imperecedera. **2. τοῦ Νεμέου:** Nemea, comarca de la Argólida. **3. Τυφῶνος:** Tifón y Equidna, monstruos hijos Tártaro, engendraron de su unión al león de Nemea y a otros muchos seres portentosos. **4. ἐπὶ τὸν λέοντα:** en busca del león. **5. Κλεωνάς:** Cleonás, nombre de lugar. **6. θύειν... ἐναγίζειν:** la diferencia de matiz entre ambos verbos “ofrecer sacrificios en honor de un dios” (θύω) y “...en honor de un héroe o un difunto”, queda recogida aquí también. **7. θέλοντι:** (Molorco). **8. ἔφη:** (Heracles). **9. τηρεῖν:** que esperara. **10. καὶ... ἐπανέλθῃ:** condicional eventual, como la de ἂν... ἀποθάνῃ. **11. τὸ ῥόπαλον:** la clava. **12. ἐδίωκε:** (αὐτόν). **13. ἐπεισῆλθε τῷ θηρίῳ:** se introdujo en busca de la fiera. **14. ἐν... ἡμερῶν:** el último día del plazo que Heracles se había fijado para realizar la hazaña. **15. ὡς νεκρῷ:** pensando que el héroe habría muerto ya. **16. μέλλοντα ἐναγίζειν:** voz perifrástica. Aquí, con valor de intencionalidad. **17. καταπλαγεὶς:** participio de aoristo segundo pasivo de καταπλήσσω. **18. ἀπεῖπε:** tercera persona del singular del indicativo de aoristo de ἀπειπῶ, prohibió. **19. εἰσκριβῆναι:** infinitivo de

II. Segundo trabajo: La Hidra de Lerna

[II 5,2] Δεύτερον¹ δὲ ἄθλον ἐπέταξεν αὐτῷ τὴν Λερναίαν ὕδραν κτεῖναι· αὕτη δὲ ἐν τῷ τῆς Λέρνης ἔλει ἐκτραφεῖσα² ἐξέβαινεν εἰς τὸ πεδῖον καὶ τὰ τε βοσκήματα καὶ τὴν χώραν διέφθειρεν. Εἶχε δὲ ἡ ὕδρα ὑπερμέγεθες σῶμα, κεφαλὰς ἔχον ἑννέα, τὰς μὲν ὀκτὼ θνητάς, τὴν δὲ μέσην ἀθάνατον. Ἐπιβὰς οὖν ἄρματος, ἠνιοχοῦντος Ἰολάου, παρεγένετο εἰς τὴν Λέρνην, καὶ τοὺς μὲν ἵππους ἔστησε, τὴν δὲ ὕδραν εὐρῶν ἐν τινὶ λόφῳ παρὰ τὰς πηγὰς τῆς Ἀμυμώνης, ὅπου ὁ φωλεὸς αὐτῆς ὑπῆρχε, βάλλων βέλεσι πεπυρωμένοις ἠνάγκασεν ἐξελθεῖν, ἐκβαίνουσιν δὲ αὐτὴν κρατήσας κατεῖχεν. Ἡ³ δὲ θατέρῳ τῶν ποδῶν ἐνείχετο περιπλακεῖσα. τῷ ῥοπάλῳ δὲ τὰς κεφαλὰς κόπτων οὐδὲν ἀνύειν ἠδύνατο· μιᾶς γὰρ κοπτομένης κεφαλῆς δύο ἀνεφύοντο. Ἐπεβοήθει δὲ καρκίνος τῇ ὕδρᾳ ὑπερμεγέθης, δάκνων τὸν πόδα⁴. Διὸ τοῦτον ἀποκτείνας ἐπεκαλέσατο καὶ αὐτὸς βοηθὸν τὸν Ἰόλαον, ὃς μέρος τι καταπρήσας τῆς ἐγγύς ὕλης τοῖς δαλοῖς ἐπικαίων τὰς ἀνατολάς τῶν κεφαλῶν ἐκώλυεν ἀνιέναι. Καὶ τοῦτον⁵ τὸν τρόπον τῶν ἀναφυομένων κεφαλῶν περιγενόμενος, τὴν ἀθάνατον ἀποκόψας κατῶρυξε καὶ βαρεῖαν ἐπέθηκε πέτραν, παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν φέρουσιν διὰ Λέρνης εἰς Ἐλαιοῦντα⁶ τὸ δὲ σῶμα τῆς ὕδρας ἀνασχίσας τῇ χολῇ τοὺς ὀιστοὺς ἔβαψεν. Εὐρυσθεὺς δὲ ἔφη μὴ δεῖν καταριθμῆσαι τοῦτον ἐν τοῖς δέκα⁷ τὸν ἄθλον· οὐ γὰρ μόνος ἀλλὰ καὶ μετὰ Ἰολάου τῆς ὕδρας περιεγένετο.

1. **δεύτερον...** ἄθλον: acusativo de relación. 2. **ἐκτραφεῖσα**: participio de aoristo segundo pasivo de ἐκτρέφω. 3. **ἡ** (la hidra) ... **περιπλακεῖσα**: se enroscó alrededor de uno de sus pies y le asió fuertemente. 4. **τὸν πόδα**: de Heracles. 5. **καὶ τοῦτον...** **περιγενόμενος**: y tras destruir de este modo las cabezas que volvían a crecer. 6. **Ἐλαιοῦντα**: Eleo o Eleunte, nombre de lugar. 7. **δέκα**: son diez, en principio los trabajos que Heracles ha de llevar a cabo. Como Euristeo no aprobó ni éste ni el de los establos de Augias, hubo de realizar otros dos: el de las manzanas de oro y el del can Cerbero.

III. Tercer trabajo: La Cierva de Cerinia

[II 5,3] Τρίτον ἄθλον¹ ἐπέταξεν αὐτῷ τὴν Κερυνίτιν² ἔλαφον εἰς Μυκίνας ἔμπνουν³ ἐνεγκεῖν. ἦν δὲ ἡ ἔλαφος ἐν Οἰνότη⁴, χρυσόκερως, Ἀρτέμιδος ἱερά· διὸ καὶ βουλόμενος αὐτὴν Ἡρακλῆς μήτε ἀνελεῖν μήτε τρῶσαι, συνεδίωξεν ὅλον ἐνιαυτόν. Ἐπεὶ δὲ κάμνον τὸ θηρίον τῇ διώξει συνέφυγεν εἰς ὄρος τὸ λεγόμενον Ἀρτεμίσιον, κάκειθεν ἐπὶ ποταμὸν Λάδωνα, τοῦτον διαβαίνειν μέλλουσιν τοξεύσας συνέλαβε⁵, καὶ θέμενος

ἐπὶ τῶν ὤμων διὰ τῆς Ἀρκαδίας ἠπείγετο⁶. Μετ' Ἀπόλλωνος δὲ Ἄρτεμις συντυχοῦσα ἀφηρεῖτο⁷, καὶ τὸ ἱερόν ζῶον αὐτῆς κτείνοντα⁸ κατεμέμφετο. ὁ δὲ ὑποτιμησάμενος τὴν ἀνάγκην, καὶ τὸν αἴτιον εἰπὼν Εὐρυσθέα γεγονέναι, πραῦνας τὴν ὀργὴν τῆς θεοῦ τὸ θηρίον ἐκόμισεν ἔμπνουν εἰς Μυκῆνας.

1. **τρίτον ἄθλον**: cf. 2º trabajo; nota 1 2. **τὴν Κερυνίτιν** : la cierva Cerinitia, según Apolodoro, y no la cierva de Cerinia (lugar de Acaya) que es la versión común del mito. 3. **ἔμπνουν**: viva. 4. **Οἶνόνη**: Enoe (ciudad). 5. **συνέλαβε**: el sujeto es Heracles. 6. **ἠπείγετο**: *atravesó rápidamente*. 7. **ἀφηρεῖτο τὴν ἔλαφον**: con valor de conato, *quería quitarle la cierva*. 8. **κτείνοντα**: el sujeto es Heracles. También con valor conativo, *que quisiera matarla*.

IV. Cuarto trabajo: *El jabalí de Erimanto*

[II 5,4] Τέταρτον ἄθλον ἐπέταξεν αὐτῷ τὸν Ἐρμάνθιον κάπρον ζῶντα κομίζειν¹ τοῦτο δὲ τὸ θηρίον ἠδίκηε τὴν Ψωφίδα², ὀρμώμενον ἐξ ὄρους ὃ καλοῦσιν Ἐρύμανθον. Διερχόμενος οὖν Φολόην³ ἐπιξενούται⁴ Κενταύρω⁵ Φόλω, Σειληνοῦ καὶ νύμφης Μελίας⁶ παιδί. Οὗτος Ἡρακλεῖ μὲν ὄπτα παρεῖχε τὰ κρέα, αὐτὸς δὲ ὠμοῖς ἐχρηῖτο⁷. Αἰτοῦντος δὲ οἶνον Ἡρακλέους, ἔφη δεδοικέναι τὸν κοινὸν τῶν Κενταύρων ἀνοιξαι πίθον· θαρρεῖν δὲ παρακελευσάμενος Ἡρακλῆς αὐτὸν ἤνοιξε, καὶ μετ' οὐ πολὺ τῆς ὀσμῆς αἰσθόμενοι παρῆσαν οἱ Κένταυροι, πέτραις ὠπλισμένοι καὶ ἐλάταις, ἐπὶ τὸ τοῦ Φόλου σπήλαιον. Τοὺς μὲν οὖν πρώτους τολμήσαντας εἴσω παρελθεῖν Ἄγχιον⁸ καὶ Ἄγριον Ἡρακλῆς ἐτρέψατο βάλλων δαλοῖς, τοὺς δὲ λοιποὺς ἐτόξευσε διώκων ἄχρι τῆς Μαλέας⁹. Ἐκεῖθεν δὲ πρὸς Χεῖρωνά¹⁰ συνέφυγον¹¹, ὃς ἐξελαθεὶς ὑπὸ Λαπιθῶν ὄρους Πηλίου παρὰ Μαλέαν κατώκησε. Τούτῳ περιπεπωκότας¹² τοὺς Κενταύρους τοξεύων ἴησι βέλος ὃ Ἡρακλῆς, τὸ δὲ ἐνεχθὲν¹³ Ἐλάτου διὰ τοῦ βραχίονος τῷ γόνατι τοῦ Χεῖρωνος ἐμπήγνυται. Ἀνιαθεὶς δὲ Ἡρακλῆς προσδραμὼν τό τε βέλος ἐξείλκυσε¹⁴, καὶ δόντος Χεῖρωνος φάρμακον ἐπέθηκεν. Ἀνιάτον δὲ ἔχων τὸ ἔλκος εἰς τὸ σπήλαιον ἀπαλλάσσεται. Κάκει τελευτῆσαι βουλόμενος, καὶ μὴ δυνάμενος ἐπέπερ ἀθάνατος ἦν, ἀντιδόντος Διὶ Προμηθεῶς¹⁵ αὐτὸν ἀντ' αὐτοῦ γενησόμενον ἀθάνατον, οὕτως ἀπέθανεν. οἱ λοιποὶ δὲ τῶν Κενταύρων φεύγουσιν ἄλλος ἀλλαχῆ, καὶ τινὲς μὲν παρεγένοντο εἰς ὄρος Μαλέαν, Εὐρυτίων δὲ εἰς Φολόην, Νέσσοι δὲ ἐπὶ ποταμὸν Εὐήνον¹⁶. Τοὺς δὲ λοιποὺς ὑποδεξάμενος Ποσειδῶν εἰς Ἐλευσίνα ὄρει κατεκάλυψεν. Φόλος δὲ ἐλκύσας ἐκ νεκροῦ τὸ βέλος ἐθαύμαζεν, εἰ¹⁷ τοὺς τηλικούτους τὸ μικρὸν διέφθειρε· τὸ δὲ τῆς χειρὸς ὀλισθῆσαν ἦλθεν ἐπὶ τὸν πόδα καὶ παραχορῆμα ἀπέκτεινεν αὐτόν. Ἐπανελθὼν δὲ εἰς Φολόην Ἡρακλῆς καὶ Φόλον τελευτήσαντα θεασάμενος, θάψας αὐτὸν ἐπὶ τὴν τοῦ κάπρου θήραν παραγίνεται, καὶ

διώξας αὐτὸν ἔκ τινος λόχμης μετὰ κραυγῆς, εἰς χιόνα πολλὴν παρειμένον εἰσωθήσας¹⁸
ἐμβροχίσας τε ἐκόμισεν εἰς Μυκίνας.

1. **κομίζειν**: rige doble acusativo. 2. **Ψοφίδα**: Psófida. Nombre de lugar. 3. **Φολόην**: nombre de lugar, Fóloe. 4. **επιξενούνται**: el sujeto es Heracles. 5. **κενταύπῃ Φόλῃ**: dativo agente. 6. **Μελίας**: Melia. Hay diversas heroínas de este nombre. Aquí se trata, evidentemente, de una de las ninfas de los fresnos nacidas de las gotas de sangre que brotaron de la herida de Urano cuando fue mutilado por Cronos. 7. **ἐχρῆτο**: la prefería. 8. **Ἄγχιον καὶ Ἄγριον**: Anquío y Agrío (centauros). 9. **Μαλέας**: Maleda. 10. **Χείρωνα**: Quirón, el más prudente y sabio de los centauros. 11. **συνέφυγον**: se acogieron, se refugiaron. 12. **περιπεπτωκός**: participio de perfecto de **περιπίπτω**: agrupados. 13. **ἐνεχθῆν**: participio aoristo pasivo de **φέρω**. 14. **ἐξείλικυσε**: ἐξέλικω. 15. **Προμηθέως**: Prometeo había nacido mortal. 16. **Εὐήνον**: Eveno, río de Etolia. 17. **εἰ...διέφθειρε**: que un arma tan pequeña mata a seres tan grandes. 18. **εἰσωθήσας ἐμβροχίσας**: el sujeto de ambos participios continúa siendo Heracles.

V. Quinto trabajo: Los establos de Augías

[II 5,5] Πέμπτον ἐπέταξεν αὐτῷ ἄθλον τῶν Αὐγείου βοσκημάτων ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ μόνον ἐκφορῆσαι τὴν ὄνθον. Ἦν δὲ ὁ Αὐγείας βασιλεὺς Ἥλιδος, ὡς μὲν τινες εἶπον, παῖς Ἥλιου, ὡς δὲ τινες, Ποσειδῶνος, ὡς δὲ ἔνιοι, Φόρβαντος, πολλὰς δὲ εἶχε βοσκημάτων ποιμένας. Τούτῳ προσελθὼν Ἡρακλῆς, οὐ δηλώσας τὴν Εὐρυσθέως ἐπιταγὴν, ἔφασκε μιᾷ ἡμέρᾳ τὴν ὄνθον ἐκφορῆσειν, εἰ δώσει τὴν δεκάτην αὐτῷ τῶν βοσκημάτων. Αὐγείας δὲ ἀπιστῶν ὑπισχνεῖται. Μαρτυράμενος δὲ Ἡρακλῆς τὸν Αὐγείου παῖδα Φυλέα, τῆς¹ τε αὐλῆς τὸν θεμέλιον διεῖλε καὶ τὸν Ἀλφειὸν καὶ τὸν Πηνειὸν σύνεγγυς ῥέοντας παροχετεύσας ἐπήγαγεν, ἔκρουν δι' ἄλλης ἐξόδου ποιήσας. Μαθὼν δὲ Αὐγείας ὅτι κατ' ἐπιταγὴν Εὐρυσθέως τοῦτο ἐπιτετέλεσται, τὸν μισθὸν οὐκ ἀπεδίδου, προσέτι δ' ἠρνεῖτο καὶ μισθὸν ὑποσχέσθαι δώσειν, καὶ κρίνεσθαι περὶ τούτου ἔτοιμος ἔλεγεν εἶναι. Καθεζομένων δὲ τῶν δικαστῶν κληθεὶς ὁ Φυλεὺς ὑπὸ Ἡρακλέους τοῦ πατρὸς κατεμαρτύρησεν, εἰπὼν ὁμολογῆσαι μισθὸν δώσειν αὐτῷ. ὀργισθεὶς δὲ Αὐγείας, πρὶν τὴν ψῆφον ἐνεχθῆναι², τὸν τε Φυλέα καὶ τὸν Ἡρακλέα βαδίζειν ἐξ Ἥλιδος ἐκέλευσε. Φυλεὺς μὲν οὖν εἰς Δουλίχιον ἦλθε κάκει κατόκει, Ἡρακλῆς δὲ εἰς Ὀλενον³ πρὸς Δεξαμενὸν ἦκε, καὶ κατέλαβε τοῦτον μέλλοντα δι' ἀνάγκην μνηστεύειν Εὐρυτίωνι Κενταύρῳ Μνησιμάχην τὴν θυγατέρα· ὑφ' οὗ παρακληθεὶς βοηθεῖν ἐλθόντα ἐπὶ τὴν νύμφην Εὐρυτίωνα ἀπέκτεινεν⁴. Εὐρυσθεὺς δὲ οὐδὲ τοῦτον ἐν τοῖς δέκα προσεδέξατο τὸν ἄθλον, λέγων ἐπὶ μισθῷ πεπραχθαι.

1. **τῆς...αὐλῆς**: del establo 2. **ἐνεχθῆναι**: ser emitido 3. **Ὀλεον**: Oleno, nombre de lugar. 4. **ἀπέκτεινεν**: su sujeto es Heracles.

VI. Sexto trabajo: Las aves de Estinfalo

[II 5,6] Ἔκτον ἐπέταξεν ἄθλον αὐτῷ τὰς Στυμφαλίδας¹ ὄρνιθας ἐκδιῶξαι. ἦν δὲ ἐν Στυμφάλῳ πόλει τῆς Ἀρκαδίας Στυμφαλὶς λεγομένη λίμνη, πολλῇ συνηρεφῆς ὕλη· εἰς

ταύτην ὄρνεις συνέφυγον ἄπλετοι, τὴν ἀπὸ τῶν λύκων ἀρπαγὴν δεδοικυῖαι. Ἀμηχανοῦντος οὖν Ἡρακλέους πῶς ἐκ τῆς ὕλης τὰς ὄρνιθας ἐκβάλη, χάλκεα κρόταλα δίδωσιν αὐτῷ Ἀθηνᾶ παρὰ Ἡφαίστου λαβοῦσα. ταῦτα κρούων ἐπὶ τινος ὄρους τῆ λίμνη παρακειμένου τὰς ὄρνιθας ἐφόβει· αἱ δὲ τὸν δοῦπον οὐχ ὑπομένουσαι μετὰ δέους ἀνίπταντο, καὶ τοῦτον τὸν τρόπον Ἡρακλῆς ἐτόξευσεν αὐτάς.

1. **Στυμφαλίδα**: las aves Estinfálides o del lago Estinfalo, en Arcadia.

VII. Séptimo trabajo: *El toro de Creta*

[II 5,7] Ἐβδομον ἐπέταξεν ἄθλον τὸν Κρήτα ἀγαγεῖν ταῦρον. τοῦτον Ἀκουσίλαος μὲν εἶναι φησι τὸν διαπορθμεύσαντα Εὐρώπην Δί,¹ τινὲς δὲ τὸν ὑπὸ Ποσειδῶνος ἀναδοθέντα ἐκ θαλάσσης, ὅτε καταθύσειν Ποσειδῶνι Μίνως εἶπε τὸ φανὲν ἐκ τῆς θαλάσσης. Καὶ φασί² θεασάμενον αὐτὸν τοῦ ταύρου τὸ κάλλος τοῦτον μὲν εἰς τὰ βουκόλια ἀποπέμψαι, θῦσαι δὲ ἄλλον Ποσειδῶνι ἐφ' οἷς³ ὀργισθέντα τὸν θεὸν ἀγριῶσαι τὸν ταῦρον. Ἐπὶ τοῦτον παραγενόμενος εἰς Κρήτην Ἡρακλῆς, ἐπειδὴ συλλαβεῖν ἀξιούντι⁴ Μίνως εἶπεν αὐτῷ λαμβάνειν διαγωνισαμένῳ, λαβὼν καὶ πρὸς Εὐρυσθέα διακομίσας ἔδειξε, καὶ τὸ λοιπὸν εἶασεν ἄνετον· ὁ δὲ⁵ πλανηθεὶς εἰς Σπάρτην τε καὶ Ἀρκαδίαν ἄπασαν, καὶ διαβὰς τὸν Ἴσθμόν, εἰς Μαραθῶνα τῆς Ἀττικῆς ἀφικόμενος τοὺς ἐγχωρίους διελυμαίνετο.

1. **Δί**: para Zeus o por cuenta de Zeus. Se trata de la versión que no acepta la metamorfosis del rey de los dioses en toro. 2. **φασί**: impersonal. Rige las tres completivas de infinitivo que siguen. 3. **ἐφ' οἷς**: y por este motivo. 4. **ἀξιούντι**: el sujeto es Heracles. 5. **ὁ δὲ**: (el toro).

VIII. Octavo trabajo: *Las yeguas de Diomedes*

[II 5,8] Ὀγδοὸν ἄθλον ἐπέταξεν αὐτῷ τὰς Διομήδους τοῦ Θρακὸς ἵππους εἰς Μυκήνας κομίζειν· ἦν δὲ οὗτος Ἄρεος καὶ Κυρήνης, βασιλεὺς Βιστόνων ἔθνους Θρακίου καὶ μαχιμώτατου, εἶχε δὲ ἀνθρωποφάγους ἵππους. πλεύσας¹ οὖν μετὰ τῶν ἐκουσίως συνεπομένων καὶ βιασάμενος τοὺς ἐπὶ ταῖς φάτναις τῶν ἵππων ὑπάρχοντας ἤγαγεν² ἐπὶ τὴν θάλασσαν. Τῶν δὲ Βιστόνων σὺν ὅπλοις ἐπιβοηθούντων τὰς μὲν ἵππους παρέδωκεν Ἀβδήρῳ φυλάσσειν³ οὗτος δὲ ἦν Ἐρμού παῖς, Λοκρὸς⁴ ἐξ Ὀποῦντος, Ἡρακλέους ἐρώμενος, ὃν αἱ ἵπποι διέφθειραν ἐπισπασάμεναι· πρὸς δὲ τοὺς Βίστονας διαγωνισάμενος καὶ Διομήδην ἀποκτείνας τοὺς λοιποὺς ἠνάγκασε φεύγειν, καὶ κτίσας πόλιν Ἀβδηρα παρὰ τὸν τάφον τοῦ διαφθαρέντος Ἀβδήρου, τὰς ἵππους κομίσας

Εὐρουσθεῖ ἔδωκε. Μεθέντος⁵ δὲ αὐτὰς Εὐρουσθέως, εἰς τὸ λεγόμενον ὄρος Ὀλυμπον ἐλθοῦσαι πρὸς τῶν θηρίων ἀπώλοντο.

1. **πλεύσας**: el sujeto es Heracles. 2. **ἤγαγεν**: (τάς ἵππους). 3. **φυλάσσειν**: valor final. 4. **λοκρὸς ἐξ Ὀπουντος**: locrio de Opunte 5. **μεθέντος**: genitivo singular masculino del participio de aoristo activo de μεθίημι.

IX. Noveno trabajo: *El cinturón de Hipólita*

[II 5,9] Ἐνατον ἄθλον Ἡρακλεῖ ἐπέταξε ζωστήρα κομίζειν τὸν Ἴππολύτης. αὕτη δὲ ἐβασίλευεν Ἀμαζόνων, αἱ κατόκουν περὶ τὸν Θερμώδοντα¹ ποταμόν, ἔθνος μέγα τὰ κατὰ πόλεμον ἤσκουν γὰρ ἀνδρίαν, καὶ εἴ ποτε μιγεῖσαι² γεννήσειαν, τὰ θήλεα ἔτρεφον, καὶ τοὺς μὲν δεξιούς μαστοὺς ἐξέθλιβον, ἵνα μὴ κωλύονται ἀκοντίζειν, τοὺς δὲ ἀριστεροὺς εἴων, ἵνα τρέφοιεν. εἶχε δὲ Ἴππολύτη τὸν Ἄρεος ζωστήρα, σύμβολον τοῦ πρωτεύειν ἀπασῶν. Ἐπὶ τοῦτον τὸν ζωστήρα Ἡρακλῆς ἐπέμπετο, λαβεῖν αὐτὸν ἐπιθυμούσης τῆς Εὐρουσθέως θυγατρὸς Ἀδμήτης. Παραλαβὼν οὖν ἐθελοντὰς³ συμμάχους ἐν μιᾷ νηὶ ἔπλει, καὶ προσίσχει νήσῳ Πάρῳ, ἣν κατόκουν οἱ Μίνωος υἱοὶ Εὐρυμέδων Χρύσης Νηφαλίων Φιλόλαος. ἀποβάντων⁴ δὲ δύο τῶν ἐν τῇ νηὶ συνέβη τελευτῆσαι ὑπὸ τῶν Μίνωος υἱῶν ὑπὲρ ὧν ἀγανακτῶν Ἡρακλῆς τούτους μὲν παραχρηῖμα ἀπέκτεινε, τοὺς δὲ λοιποὺς κατακλείσας ἐπολιόρκει, ἕως ἐπιπρεσβευσάμενοι παρεκάλουν ἀντὶ τῶν ἀναιρεθέντων δύο λαβεῖν⁵, οὓς ἂν αὐτὸς θελήσειεν. Ὁ δὲ λύσας τὴν πολιορκίαν, καὶ τοὺς⁶ Ἀνδρόγεω τοῦ Μίνωος υἱοὺς ἀνελόμενος Ἀλκαῖον καὶ Σθένελον, ἤκεν εἰς Μυσίαν πρὸς Λύκον τὸν Δασκύλου, καὶ ξενισθεὶς ὑπὸ τοῦ Βεβρῦκων βασιλέως συμβαλόντων, βοηθῶν Λύκῳ πολλοὺς ἀπέκτεινε⁷, μεθ' ὧν καὶ τὸν βασιλέα Μύγδονα, ἀδελφὸν Ἀμύκου. Καὶ τῆς Βεβρῦκων πολλὴν ἀποτεμόμενος γῆν ἔδωκε Λύκῳ ὃ δὲ πᾶσαν ἐκείνην ἐκάλεσεν Ἡράκλειαν.

Καταπλεύσαντος δὲ εἰς τὸν ἐν Θεμισκύρα λιμένα, παραγενομένης εἰς αὐτὸν Ἴππολύτης καὶ τίνος⁸ ἤκοι⁹ χάριν πυθομένης, καὶ δώσειν τὸν ζωστήρα ὑποσχομένης, Ἡρα μιᾷ τῶν Ἀμαζόνων εἰκασθεῖσα τὸ¹⁰ πλήθος ἐπεφοίτα, λέγουσα ὅτι τὴν βασιλίδα ἀφαρπάζουσιν οἱ προσελθόντες ξένοι. Αἱ δὲ μεθ' ὅπλων ἐπὶ τὴν ναῦν κατέθεον σὺν ἵπποις. Ὡς δὲ εἶδεν αὐτὰς καθωπλισμένας Ἡρακλῆς, νομίσας ἐκ δόλου τοῦτο γενέσθαι, τὴν μὲν Ἴππολύτην κτείνας τὸν ζωστήρα ἀφαιρεῖται, πρὸς δὲ τὰς λοιπὰς ἀγωνισάμενος ἀποπλεῖ, καὶ προσίσχει Τροίᾳ.

...κομίσας δὲ τὸν ζωστῆρα εἰς Μυκίνας ἔδωκεν Εὐρουσθεῖ.

1. **Θερμῶδοντα**: Termodonte, río de Capadocia. 2. **μιγεῖσται**: μείγνυμι. 3. **εθελοντάς**: voluntarios. 4. **ἀποβάντων...υἱῶν**: sucedió que dos (de los voluntarios) de la nave al desembarcar fueron muertos por los hijos de Minos. 5. **λαβεῖν**: el sujeto es Heracles. 6. **τοῖς...** **Σθένελον**: eligió a Alceo y Esténelo, hijos de Androgeo, hijo de Minos. 7. **ἀπέκτεινε**: Heracles. 8. **τίνος...χάριν**: por qué motivo. 9. **ἦκοι**: optativo oblicuo. 10. **τὸ πλῆθος ἐπεφοίτα**: se presentó entre la multitud.

X. Décimo trabajo: Las vacas (bueyes) de Gerión (es)

[II 5,10] Δέκατον ἐπετάγη¹ ἄθλον τὰς² Γηρυόνου βόας ἐξ Ἐρυθείας³ κομίζειν. Ἐρύθεια δὲ ἦν Ὠκεανοῦ πλησίον κειμένη νῆσος, ἣ νῦν Γάδειρα καλεῖται. ταύτην κατῶκει Γηρυόνης Χρυσάορος καὶ Καλλιρρόης τῆς Ὠκεανοῦ, τριῶν ἔχων ἀνδρῶν συμφυῆς σῶμα, συνηγμένον⁴ εἰς ἓν κατὰ τὴν γαστέρα, ἐσχισμένον⁵ δὲ εἰς τρεῖς ἀπὸ λαγόνων τε καὶ μηρῶν⁶. Εἶχε δὲ φοινικᾶς βόας, ὧν ἦν βουκόλος Εὐρυτίων, φύλαξ δὲ Ὅρθος ὁ κύων δικέφαλος ἐξ Ἐχίδνης καὶ Τυφῶνος γεγεννημένος. Πορευόμενος οὖν ἐπὶ τὰς Γηρυόνου βόας διὰ τῆς Εὐρώπης, ἄγρια πολλὰ <ζῶα> ἀνελὼν Λιβύης ἐπέβαινε, καὶ παρελθὼν Ταρτησσὸν ἔστησε σημεῖα τῆς πορείας ἐπὶ τῶν ὄρων Εὐρώπης καὶ Λιβύης ἀντιστοίχους δύο στήλας. Θερόμενος δὲ ὑπὸ Ἥλιου κατὰ τὴν πορείαν, τὸ τόξον ἐπὶ τὸν θεὸν ἐνέτεινεν· ὁ δὲ τὴν ἀνδρείαν αὐτοῦ θαυμάσας χρύσειον ἔδωκε δέπας,⁷ ἐν ᾧ τὸν Ὠκεανὸν διεπέρασε. Καὶ παραγενόμενος εἰς Ἐρύθειαν ἐν ὄρει Ἄβαντι αὐλίζετο. Αἰσθόμενος δὲ ὁ κύων ἐπ' αὐτὸν ὄρμα· ὁ δὲ καὶ τοῦτον τῷ ῥοπάλῳ παίει, καὶ τὸν βουκόλον Εὐρυτίωνα τῷ κυνὶ βοηθοῦντα ἀπέκτεινε. Μενοίτης δὲ ἐκεῖ τὰς Αἴδου βόας βόσκων Γηρυόνη τὸ γεγονός ἀπήγγειλεν. ὁ δὲ καταλαβὼν Ἡρακλέα παρὰ ποταμὸν Ἀνθεμοῦντα τὰς βόας ἀπάγοντα, συστησάμενος μάχην τοξευθεὶς ἀπέθανεν. Ἡρακλῆς δὲ ἐνθήμενος τὰς βόας εἰς τὸ δέπας καὶ διαπλεύσας εἰς Ταρτησσὸν Ἠλίῳ πάλιν ἀπέδωκε τὸ δέπας. Διελθὼν δὲ Ἀβδηρίαν⁸ εἰς Λιγυστινήν⁹ ἦλθεν, ἐν ἣ τὰς βόας ἀφηροῦντο Ἰαλεβίων τε καὶ Δέρκυνος οἱ Ποσειδῶνος υἱοί, οὓς κτείνας διὰ Τυρρηνίας ἦει. ἀπὸ Ῥηγίου δὲ εἰς ἀπορρήγνυσι ταῦρος, καὶ ταχέως εἰς τὴν θάλασσαν ἐμπεσὼν καὶ διανηξάμενος <εἰς> Σικελίαν, καὶ τὴν πλησίον χώραν διελθὼν [τὴν ἀπ' ἐκείνου κληθεῖσαν Ἰταλίαν (Τυρρηνοὶ γὰρ ἰταλὸν τὸν ταῦρον ἐκάλεσαν),] ἦλθεν εἰς πεδίον Ἐρुकος,¹⁰ ὃς ἐβασίλευεν Ἐλύμων. Ἐρुकξ δὲ ἦν Ποσειδῶνος παῖς, ὃς τὸν ταῦρον ταῖς ἰδίαις συγκατέμιξεν¹¹ ἀγέλαις. Παραθέμενος οὖν τὰς βόας Ἡρακλῆς Ἠφαίστῳ ἐπὶ τὴν αὐτοῦ ζήτησιν ἠπειγέτο· εὐρῶν δὲ ἐν ταῖς τοῦ Ἐρुकος ἀγέλαις, λέγοντος οὐ δώσειν ἂν μὴ παλαίσας αὐτοῦ περιγένηται, τρεῖς περιγενόμενος κατὰ τὴν πάλιν ἀπέκτεινε, καὶ τὸν ταῦρον λαβὼν μετὰ τῶν ἄλλων ἐπὶ τὸν Ἴόνιον

ἤλαυνε πόντον. ὡς δὲ ἦλθεν ἐπὶ τοὺς μυχοὺς τοῦ πόντου, ταῖς βουσίην οἴστρον ἐνέβαλεν ἡ Ἥρα, καὶ σχίζονται κατὰ τὰς τῆς Θράκης ὑπωρείας· ὁ δὲ διώξας τὰς μὲν συλλαβῶν ἐπὶ τὸν Ἑλλησποντον ἤγαγεν, αἱ δὲ ἀπολειφθεῖσαι τὸ λοιπὸν ἦσαν ἄγρια. Μόλις δὲ τῶν βοῶν συνελθουσῶν Στρυμόνα μεμψάμενος τὸν ποταμὸν, πάλαι τὸ ρεῖθρον πλωτὸν ὄν ἐμπλήσας πέτραις ἄπλωτον ἐποίησε, καὶ τὰς βόας Εὐρυσθεῖ κομίσας δέδωκεν. ὁ δὲ αὐτὰς κατέθυσεν Ἥρα.

1. ἐπετάγη: 3^ο persona del singular del aoristo de indicativo segundo pasivo de ἐπιτάττω. Curiosamente, en los trabajos décimo y duodécimo no se usa el ἐπέταξεν habitual, sino el aoristo pasivo. **2. τὰς βόας:** la mayor parte de los autores que tratan el tema hablan de "los bueyes" y no de las vacas, como Ps. Apolodoro.. **3. Ἐρυθείας...Γάδειρα:** la isla Eritia y Gadir, en los confines de Occidente, son una misma cosa en opinión de la mayoría de autores que ubican su emplazamiento en el Sur de España. El mismo nombre, Eritia, *país rojo*, nos habla de una tierra en que se pone el sol. **4. συνηγμένον:** participio de perfecto medio de συνάγω. **5. ἐσχμμένον :** σχίζω. **6. μηρῶν:** la interpretación de la triple forma de Gerión no es uniforme en todos los autores que tratan el tema. Por lo demás, Schulten lo identifica con Gerón, rey de Tartesos. **7. δέπας:** aquí copa. **8. Ἀβδηρίαν:** es la Abdera (Adra) de España (Almería) y no su homónimo de Tracia. **9. Λιγυστινήν:** Liguria. **10. Ἔρυκος :** Érix, rey de los Élimos en Sicilia. **11. συγκατέμειξεν:** indicativo aoristo activo de συγκαταμίγνυμι.

XI. Undécimo trabajo: *Las manzanas de oro de las Hespérides*

[II 5,11] Τελεσθέντων δὲ τῶν ἄθλων ἐν μηνὶ καὶ ἔτεσιν ὀκτώ, μὴ προσδεξάμενος Εὐρυσθεὺς τὸν τε τῶν τοῦ Αὐγέου βοσκημάτων καὶ τὸν τῆς ὕδρας, ἐνδέκατον ἐπέταξεν ἄθλον παρ' Ἑσπερίδων χρύσεια μῆλα κομίζειν. Ταῦτα δὲ ἦν, οὐχ ὡς τινες εἶπον ἐν Λιβύῃ, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ Ἄτλαντος ἐν Ὑπερβορείοις¹ ἃ Διὶ Γῆ γήμαντι Ἥραν ἐδώρησατο.² Εφύλασσε δὲ αὐτὰ δράκων ἀθάνατος, Τυφῶνος³ καὶ Ἐχίδνης, κεφαλὰς ἔχων ἑκατόν· ἐχρήτο³ δὲ φωναῖς παντοίαις καὶ ποικίλαις. μετὰ τούτου δὲ Ἑσπερίδες ἐφύλαττον, Αἴγλη Ἐρύθεια Ἑσπερία Ἀρέθουσα.⁴ Πορευόμενος οὖν ἐπὶ ποταμὸν Ἐχέδωρον ἦκε. Κύκνος δὲ Ἄρεος καὶ Πυρήνης εἰς μονομαχίαν αὐτὸν προεκαλεῖτο. Ἄρεος δὲ τοῦτον ἐκδικούντος καὶ συνιστάντος μονομαχίαν, βληθεὶς⁵ κεραυνὸς μέσος ἀμφοτέρων διαλύει τὴν μάχην. Βαδίζων δὲ δι' Ἰλλυριῶν, καὶ σπεύδων ἐπὶ ποταμὸν Ἡριδανόν, ἦκε πρὸς νύμφας Διὸς καὶ Θέμιδος. Αὐταὶ μηνύουσιν αὐτῷ Νηρέα. Συλλαβῶν δὲ αὐτὸν κοιμώμενον καὶ παντοίας ἐναλλάσσοντα μορφὰς ἔδησε, καὶ οὐκ ἔλυσε πρὶν ἢ μαθεῖν παρ' αὐτοῦ ποῦ τυγχάνοιεν τὰ μῆλα καὶ αἱ Ἑσπερίδες. Μαθὼν δὲ Λιβύην διεξήει.⁶ Ταύτης ἐβασίλευε παῖς Ποσειδῶνος Ἄνταῖος, ὃς τοὺς ξένους ἀναγκάζων παλαίειν ἀνήρει. Τούτῳ παλαίειν ἀναγκαζόμενος Ἡρακλῆς ἀράμενος ἄμμασι⁷ μετέωρον κλάσας ἀπέκτεινε· ψαύοντα γὰρ γῆς ἰσχυρότερον συνέβαινε γίνεσθαι, διὸ καὶ Γῆς τινες ἔφασαν τοῦτον εἶναι παῖδα.

Μετὰ Λιβύην δὲ Αἴγυπτον διεξήει. ταύτης ἐβασίλευε Βούσιρις Ποσειδῶνος παῖς καὶ Λυσιανάσσης τῆς Ἐπάφου. Οὗτος τοὺς ξένους ἔθυεν ἐπὶ βωμῶ Διὸς κατὰ τι λόγιον.⁸ ἐννέα γὰρ ἔτη ἀφορία τὴν Αἴγυπτον κατέλαβε, Φρασίος δὲ ἐλθὼν ἐκ Κύπρου, μάντις τὴν⁹ ἐπιστήμην, ἔφη τὴν ἀφορίαν παύσασθαι ἐὰν ξένον ἄνδρα τῷ Διὶ σφάξωσι κατ' ἔτος. Βούσιρις δὲ ἐκείνον πρῶτον σφάξας τὸν μάντιν τοὺς κατιόντας ξένους ἔσφαζε. συλληφθεὶς¹⁰ οὖν καὶ Ἡρακλῆς τοῖς βωμοῖς προσεφέρετο τὰ δὲ δεσμὰ διαρρήξας τὸν τε Βούσιριν καὶ τὸν ἐκείνου παῖδα Ἀμφιδάμαντα ἀπέκτεινε.

Διεξιὼν δὲ Ἀσίαν Θερμυδραῖς, Λινδίων λιμένι, προσίσχει. καὶ βοηλάτου τινὸς λύσας τὸν ἕτερον τῶν ταύρων ἀπὸ τῆς ἀμάξης εὐωχεῖτο θύσας. Ὁ δὲ βοηλάτης βοηθεῖν ἑαυτῷ μὴ δυνάμενος στὰς ἐπὶ τινος ὄρους κατηρᾶτο.¹¹ διὸ καὶ νῦν, ἐπειδὰν θύωσιν Ἡρακλεῖ, μετὰ καταρῶν τοῦτο πράττουσι.

Παριῶν δὲ Ἀραβίαν Ἡμαθίωνα κτείνει παῖδα Τιθωνοῦ. Καὶ διὰ τῆς Λιβύης πορευθεὶς ἐπὶ τὴν ἔξω θάλασσαν παρ' Ἡλίου τὸ δέπας παραλαμβάνει. Καὶ περαιωθεὶς ἐπὶ τὴν ἠπειρον τὴν ἀντικρὺ κατετόξευσεν ἐπὶ τοῦ Καυκάσου τὸν ἐσθίοντα τὸ τοῦ Προμηθέως ἦπαρ ἀετόν, ὄντα Ἐχίδνης καὶ Τυφῶνος· καὶ τὸν Προμηθεῖα ἔλυσε, δεσμὸν ἐλόμενος τὸν τῆς ἐλαίας, καὶ παρέσχε τῷ Διὶ Χείρωνα θνήσκειν ἀθάνατον ἀντ' αὐτοῦ θέλοντα.

Ὡς δὲ ἦκεν εἰς Ὑπερβορέους πρὸς Ἄτλαντα, εἰπόντος Προμηθέως τῷ Ἡρακλεῖ αὐτὸν ἐπὶ τὰ μῆλα μὴ πορεύεσθαι, διαδεξάμενον δὲ Ἄτλαντος τὸν πόλον ἀποστέλλειν ἐκείνον, πεισθεὶς διεδέξατο. Ἄτλας δὲ δρεψάμενος παρ' Ἐσπεριδῶν τρία μῆλα ἦκε πρὸς Ἡρακλεῖα. Καὶ μὴ βουλόμενος τὸν πόλον ἔχειν καὶ σπεῖραν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς θέλειν ποιήσασθαι. τοῦτο ἀκούσας Ἄτλας, ἐπὶ γῆς καταθεὶς τὰ μῆλα τὸν πόλον διεδέξατο. Καὶ οὕτως ἀνελόμενος αὐτὰ Ἡρακλῆς ἀπηλλάττετο. Ἐνιοὶ δὲ φασιν οὐ παρὰ Ἄτλαντος αὐτὰ λαβεῖν, ἀλλ' αὐτὸν δρέψασθαι τὰ μῆλα, κτείναντα τὸν φρουροῦντα ὄφιν. κομίσας δὲ τὰ μῆλα Εὐρυσθεῖ ἔδωκεν. ὁ δὲ λαβὼν Ἡρακλεῖ ' ἔδωρήσατο· παρ' οὗ λαβοῦσα Ἀθηνᾶ πάλιν αὐτὰ¹² ἀπεκόμισεν· ὅσιον γὰρ οὐκ ἦν αὐτὰ τεθῆναί που.

1. Ὑπερβορέους: el jardin de las Hespérides se suele ubicar en el NO de África, al pie del Atlas o, como quiere Apolodoro, en el extremo norte: el país de los Hiperbóreos. 2. Τυφῶνος: cf. Nota 3 (I). 3. ἐχρήτο... ποικίλαις: las la isla Eritia y Gadir, en los confines de Occidente, son una misma cosa en opinión de la mayoría de autores que ubican su emplazamiento en el Sur de España. El

mismo nombre, Eritia, país rojo, nos habla de una tierra en que se pone el sol. 4. 'Ἑσπερία Ἀρέθουσα: las tres ninfas del atardecer (Hesperiades) son: Egle, Eritia y Hesperetusa, es decir, "la Resplandeciente", "la Roja" y "la Aretusa de Poniente", nombres que coinciden con otros tantos matices del cielo al atardecer. 5. βληθεῖς: impersonal. 6. διεξήκει: 3ª pers. sing. del imperfecto de διεξιμι. 7. ἄμμοσι: (ἄπτω). 8. κατὰ τι λόγιον: cumpliendo cierto oráculo. 9. τὴν ἐπιστήμην: acusativo de relación. 10. συλληφθεῖς: participio de aoristo pasivo de συλλαμβάνω. 11. κατηῤῥοτο: 3ª pers. sing. del imperfecto medio de καταράομαι. 12. αὐτά: (τὰ μῆλα).

XII. Duodécimo trabajo: *El can Cerbero*

[II 5,12] Δωδέκατον ἄθλον ἐπετάγη Κέρβερον ἐξ Ἄιδου κομίζειν. Εἶχε δὲ οὗτος τρεῖς μὲν κυνῶν κεφαλᾶς, τὴν δὲ οὐρὰν δράκοντος, κατὰ δὲ τοῦ νώτου παντοίων εἶχεν ὄφρων κεφαλᾶς. μέλλων οὖν ἐπὶ τοῦτον ἀπιέναι ἦλθε πρὸς Εὐμόλπον εἰς Ἐλευσίνα, βουλόμενος μνηθῆναι¹ [ἦν δὲ οὐκ ἐξὸν ξένοις τότε μυεῖσθαι, ἐπειδήπερ θετὸς² Πυλίου παῖς γενόμενος ἐμυεῖτο]. Μὴ δυνάμενος δὲ ἰδεῖν τὰ μυστήρια ἐπέειπε οὐκ ἦν ἡγνισμένος τὸν Κενταύρων φόνον, ἀγνισθεῖς ὑπὸ Εὐμόλπου τότε ἐμυήθη. καὶ παραγενόμενος ἐπὶ Ταίναρον τῆς Λακωνικῆς, οὗ τῆς Ἄιδου καταβάσεως τὸ στόμιόν ἐστι, διὰ τούτου κατῆι. Ὅπηνίκα δὲ εἶδον αὐτὸν αἱ ψυχαί, χωρὶς Μελεάγρου καὶ Μεδούσης³ τῆς Γοργόνας ἔφυγον. Ἐπὶ δὲ τὴν Γοργόνα τὸ ξίφος ὡς ζῶσαν ἔλκει, καὶ παρὰ Ἐρμουῦ μανθάνει ὅτι κενὸν εἶδωλόν ἐστι. Πλησίον δὲ τῶν Ἄιδου πυλῶν γενόμενος Θησέα εὔρε καὶ Πειρίθουν τὸν Περσεφόνης μνηστευόμενον γάμον καὶ διὰ τοῦτο δεθέντα. Θεασάμενοι δὲ Ἡρακλέα τὰς χεῖρας ὠρεγον ὡς⁴ ἀναστησόμενοι διὰ τῆς ἐκείνου βίας. Ὁ δὲ Θησέα μὲν λαβόμενος τῆς χειρὸς ἡγειρε, Πειρίθουν δὲ ἀναστήσαι βουλόμενος τῆς γῆς κινουμένης ἀφῆκεν. Ἀπεκύλισε δὲ καὶ τὸν Ἀσκαλάφου πέτρον. Βουλόμενος δὲ αἶμα ταῖς ψυχαῖς παρασχέσθαι⁵, μίαν τῶν Ἄιδου βοῶν ἀπέσφαξεν. Ὁ δὲ νέμων αὐτὰς Μενόιτης ὁ Κευθωνύμου προκαλεσάμενος εἰς πάλιν Ἡρακλέα, ληφθεῖς⁶ μέσος καὶ τὰς πλευρὰς κατεαγείς⁷ ὑπὸ Περσεφόνης παρητήθη. Αἰτοῦντος δὲ αὐτοῦ Πλούτωνα τὸν Κέρβερον, ἐπέταξεν ὁ Πλούτων ἄγειν χωρὶς ὧν⁸ εἶχεν ὅπλων κρατοῦντα. Ὁ δὲ εὐρών αὐτὸν ἐπὶ ταῖς πύλαις τοῦ Ἀχέρωντος, τῷ τε θώρακι συμπεφραγμένος καὶ τῇ λεοντῇ συσκεπασθεῖς, περιβαλὼν τῇ κεφαλῇ τὰς χεῖρας οὐκ ἀνῆκε κρατῶν καὶ ἄγχων τὸ θηρίον, ἕως ἔπεισε, καίπερ δακνόμενος ὑπὸ τοῦ κατὰ τὴν οὐρὰν δράκοντος. Συλλαβὼν οὖν αὐτὸν ἦκε διὰ Τροιζῆνος⁹ ποιησάμενος τὴν ἀνάβασιν. Ἀσκάλαφον μὲν οὖν Δημήτηρ ἐποίησεν ὦτον, Ἡρακλῆς δὲ Εὐρουσθεῖ δείξας τὸν Κέρβερον πάλιν ἐκόμισεν¹⁰ εἰς Ἄιδου.

1. μνηθῆναι: ser iniciado en los misterios de Eleusis. 2. θετὸς... παῖς: hijo adoptivo. 3. Μεδούσης Γοργόνας: de la Gorgona Medusa. 4. ὡς ἀναστησόμενοι: para ser resucitados. 5. παρασχέσθαι: (παρέχω). 6. ληφθεῖς μέσος: lo cogió por la cintura. 7. κατεαγείς: (κατάγνυμι). 8. ὧν... ὄπλων: atracción del relativo. 9. Τροιζῆνος: Trezén. 10. ἐκόμισεν: (αὐτόν).

ΑΠΟΛΟΔΟΡΟ

“Biblioteca mitológica”, Libro III

Niobe.

[III 5,6] Γαμει δὲ Ζῆθος μὲν Θῆβην, ἀφ’ ἧς¹ ἡ πόλις Θῆβαι, Ἀμφίων δὲ Νιόβην τὴν Ταντάλου, ἡ γεννᾶ παιῖδας μὲν ἑπτὰ..., θυγατέρας δὲ τὰς ἴσας... Εὐτεκνος δὲ οὔσα Νιόβη τῆς Λητοῦς² εὐτεκνοτέρα εἶπεν ὑπάρχειν³. Λητῶ δὲ ἀγανακτήσασα τὴν τε Ἄρτεμιν καὶ τὸν Απόλλωνα κατ’ αὐτῶν⁴ παρώξυνε, καὶ τὰς μὲν θηλείας ἐπὶ τῆς οἰκίας κατετόξευσεν Ἄρτεμις, τοὺς δὲ ἄρρενας κοινῇ πάντας ἐν Κιθαιρῶνι Απόλλων κυνηγετοῦντας ἀπέκτεινεν. Ἐσώθη δὲ τῶν μὲν ἀρρένων Ἀμφίων, τῶν δὲ θηλειῶν Χλωρίς ἡ πρεσβυτέρα, ἡ Νηλεὺς συνήκησε. Κατὰ δὲ Τελέσιλλαν ἐσώθησαν Ἀμύκλας καὶ Μελίβοια, ἐτοξεύθη δὲ ὑπ’ αὐτῶν καὶ Ἀμφίων, αὐτὴ δὲ Νιόβη Θῆβας ἀπολιποῦσα πρὸς τὸν πατέρα Τάνταλον ἦκεν εἰς Σίπυλον, κάκει Διὶ εὐξαμένη τὴν μορφήν εἰς λίθον μετέβαλε, καὶ χεῖται δάκρυα νύκτωρ καὶ μεθ’ ἡμέραν τοῦ λίθου.

1. “(Recibe su nombre)”. 2. Genitivo (comparativo) de Λητώ. 3. “Ser”. 4. Los hijos de Niobe.

Eteocles y Poinices.

[III 6,1] Ἐτεοκλῆς δὲ καὶ Πολυνείκης περὶ τῆς βασιλείας συντίθενται πρὸς ἀλλήλους, καὶ αὐτοῖς δοκεῖ τὸν ἕτερον¹ παρ’ ἐνιαυτὸν ἄρχειν. Τινὲς μὲν οὖν λέγουσι πρῶτον ἄρξαντα Πολυνείκη παραδοῦναι μετ’ ἐνιαυτὸν τὴν βασιλείαν Ἐτεοκλεῖ, τινὲς δὲ πρῶτον Ἐτεοκλέα ἄρξαντα μὴ βούλεσθαι παραδοῦναι τὴν βασιλείαν. Φυγαδευθεὶς οὖν Πολυνείκης ἐκ Θηβῶν ἦκεν εἰς Ἄργος, τὸν τε ὄρμον καὶ τὸν πέπλον² ἔχων. Ἐβασίλευε δὲ Ἄργους Ἄδραστος ὁ Ταλαοῦ· καὶ τοῖς τούτου βασιλείοις νύκτωρ προσπελάζει, καὶ συνάπτει μάχην Τυδεῖ τῷ Οἰνέως φεύγοντι Καλυδῶνα. Γενομένης δὲ ἐξαίφνης βοῆς ἐπιφανεὶς Ἄδραστος διέλυσεν αὐτούς, καὶ μάντεώς τινος ὑπομνησθεὶς λέγοντος αὐτῷ κάπρω³ καὶ λέοντι συζευξαι τὰς θυγατέρας, ἀμφοτέρους εἴλετο νυμφίους· εἶχον γὰρ ἐπὶ τῶν ἀσπίδων ὁ μὲν κάπρου προτομήν ὁ δὲ λέοντος. Γαμει δὲ Δηιπύλην μὲν Τυδεὺς Ἀργεῖην δὲ Πολυνείκης, καὶ αὐτούς Ἄδραστος ἀμφοτέρους εἰς τὰς πατρίδας ὑπέσχετο κατάξειν. Καὶ πρῶτον ἐπὶ Θῆβας ἔσπευδε στρατεύεσθαι, καὶ τοὺς ἀριστέας συνήθροιζεν.

Muerte de Eteocles y Poinices

[III 6,7] Οὗτος¹ οὖν Θηβαίοις μαντευομένοις εἶπε νικήσειν, ἐὰν Μενοικεὺς ὁ Κρέοντος ἄρει σφάγιον αὐτὸν ἐπιδῶ. Τοῦτο ἀκούσας Μενοικεὺς ὁ Κρέοντος ἑαυτὸν πρὸ τῶν πυλῶν ἔσφαξε. Μάχης δὲ γενομένης οἱ Καδμείοι μέχρι τῶν τειχῶν συνεδιώχθησαν, καὶ Καπανεὺς ἀρπάσας κλίμακα ἐπὶ τὰ τεῖχη δι' αὐτῆς ἀνήει, καὶ Ζεὺς αὐτὸν κεραυνοῖ.

[III 6,8] Τούτου δὲ γενομένου τροπὴ τῶν Ἀργείων γίνεται. Ὡς δὲ ἀπώλλυντο πολλοί, δόξαν² ἑκατέροις τοῖς στρατεύμασιν Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης περὶ τῆς βασιλείας μονομαχοῦσι, καὶ κτείνουσιν ἀλλήλους.

1. El adivino Tiresias. 2. Acusativo absoluto de un participio neutro: "habiendo parecido bien".

Aquiles

[III 13,6] Ὡς¹ δὲ ἐγέννησε Θέτις ἐκ Πηλέως βρέφος, ἀθάνατον θέλουσα ποιῆσαι τοῦτο, κρύφα Πηλέως εἰς τὸ πῦρ ἐγκρύβουσα τῆς νυκτός² ἔφθειρεν ὃ ἦν αὐτῷ³ θνητὸν πατρῶον, μεθ' ἡμέραν δὲ ἔχριεν ἀμβροσίᾳ. Πηλεὺς δὲ ἐπιτηρήσας καὶ σπαίροντα τὸν παῖδα ἰδὼν ἐπὶ τοῦ πυρός ἐβόησε· καὶ Θέτις κωλυθεῖσα τὴν προαίρεσιν τελειῶσαι, νήπιον τὸν παῖδα ἀπολιποῦσα πρὸς Νηρηίδας ᾤχετο. Κομίζει⁴ δὲ τὸν παῖδα πρὸς Χείρωνα Πηλεὺς. Ὁ⁵ δὲ λαβὼν αὐτὸν ἔτρεφε σπλάγχνοις λεόντων καὶ συῶν ἀγρίων καὶ ἄρκτων μυελοῖς, καὶ ὠνόμασεν Ἀχιλλέα· πρότερον δὲ ἦν ὄνομα αὐτῷ Λιγύρων ὅτι τὰ χεῖλη μαστοῖς οὐ προσήνεγκε.

1. Con valor temporal. 2. Genitivo temporal. 3. Posesivo. 4. Presente histórico. 5. Demostrativo.

Atenea y Poseidón se disputan el dominio del Ática

[III 14,1] Κέκροψ αὐτόχθων¹, συμφυὲς ἔχων σῶμα ἀνδρός καὶ δράκοντος, τῆς Ἀττικῆς² ἐβασίλευσε πρῶτος³, καὶ τὴν γῆν πρότερον λεγομένην Ἀκτὴν ἀφ' ⁴ ἑαυτοῦ Κεκροπίαν ὠνόμασεν. Ἐπὶ⁵ τούτου, φασίν, ἔδοξε τοῖς θεοῖς πόλεις καταλαβέσθαι, ἐν αἷς ἔμελλον ἔχειν τιμὰς ἰδίας ἕκαστος⁶. Ἦκεν οὖν πρῶτος Ποσειδῶν ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν, καὶ πλήξας τῇ τριαίνῃ κατὰ μέσην τὴν⁷ ἀκρόπολιν ἀπέφηνε θάλασσαν, ἣν νῦν Ἐρεχθίδα

καλοῦσι. Μετὰ δὲ τοῦτον ἦκεν Ἀθηνᾶ, καὶ ποιησαμένη τῆς καταλήψεως Κέκροπα μάρτυρα⁸ ἐφύτευσεν ἐλαίαν, ἣ νῦν ἐν τῷ Πανδροσείῳ δείκνυται. γενομένης δὲ ἔριδος⁹ ἀμφοῖν περὶ τῆς χώρας, διαλύσας Ζεὺς κριτὰς ἔδωκεν, οὐχ ὡς εἶπόν τινες, Κέκροπα¹⁰ καὶ Κραναόν, οὐδὲ Ἐρυσίχθονα, θεοὺς δὲ τοὺς δώδεκα. Καὶ τούτων δικαζόντων ἡ χώρα τῆς Ἀθηνᾶς ἐκρίθη, Κέκροπος μαρτυρήσαντος ὅτι πρώτη τὴν ἐλαίαν ἐφύτευσεν. Ἀθηνᾶ μὲν οὖν ἀφ' ἑαυτῆς τὴν πόλιν ἐκάλεσεν Ἀθήνας, Ποσειδῶν δὲ θυμῷ ὀργισθεὶς τὸ Θριάσιον πεδῖον ἐπέκλυσε καὶ τὴν Ἀττικὴν ὑψάλον ἐποίησε.

1. Adjetivo predicativo; súplase ἄν. 2. Genitivo con verbo de "reinar". 3. Predicativo. 4. "Por", "en recuerdo de". 5. "En tiempo de". 6. Concordancia *ad sensum*. 7. "La parte central de la". 8. Predicativo. 9. Genitivo absoluto. 10. Como los sustantivos que siguen es predicativo con respecto a κριτὰς. 11. Genitivo absoluto casual.
